

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра теорії та історії світової літератури

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з наукової роботи

Алла КОРОЛЬОВА

"08" вересня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Українська модерна проза: від Празької школи до Нью-Йоркської групи

напрямок підготовки доктор філософії

галузь знань 03 Гуманітарні науки

спеціальність 035 Філологія

освітньо-наукова програма Філологія у вимірах сьогодення:
мовознавство, літературознавство, перекладознавство

статус дисципліни Вибіркова

Форма навчання денна, вечірня, заочна

Навчальний рік 2023 – 2024

Семестр III

Кількість кредитів ЄКТС з

Мова навчання українська

Форма підсумкового контролю залік

Розробник: Мариненко Юрій Васильович, доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри теорії та історії світової літератури

Схвалено на засіданні кафедри теорії та історії світової літератури
протокол № 1 від “29” серпня 2022 р.

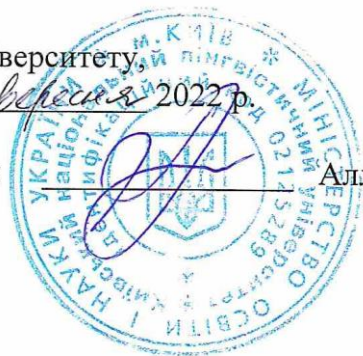
Завідувач кафедри

Шимчишин М.М.

Схвалено вченою радою університету,
протокол № 2 від “08” вересня 2022 р.

Проректор з наукової роботи

Алла КОРОЛЬОВА

1. Мета вивчення дисципліни:

Метою курсу є формування спеціальної (філологічної) компетентності: здатності до здійснення цілісного аналізу художніх творів у єдності їх ідейно-змістового наповнення.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) **3** кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:

лекції – 20 год.

семінарські заняття – .

практичні заняття – 10 год.

консультації – – год.

самостійна робота – 60 год.

3. Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни:

3.1. *Знати:* основну літературознавчу термінологію та поняття, аналізувати художні тексти з позиції літературознавства.

3.2. *Вміти:* оперувати теоретико-літературним інструментарієм для осмислення художньо-естетичних фактів і явищ; здійснювати літературно-філософські, літературно-історичні, літературно-психологічні, текстологічні дослідження ефективно, раціонально і творчо використовувати літературознавчі знання і філологічні уміння для вирішення професійних завдань, обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного літературного матеріалу.

3.3. *Володіти* елементарними навичками літературознавчого аналізу тексту, інтерпретаційними стратегіями читання художніх текстів.

Або:

Успішне опанування курсів: Вступ до літературознавства, Історія зарубіжної літератури, Українська література у світовому контексті, Знання теоретичних основ літературознавства та літературної критики.

4. Анотація навчальної дисципліни: предметом вивчення навчальної дисципліни є літературна спадщина митців української еміграції. Дисципліна «Українська модерна проза: від Празької школи до Нью-Йоркської групи» належить до переліку дисциплін вільного вибору аспіранта. Вона забезпечує професійний розвиток аспіранта та спрямована на формування ефективного дослідника-літературознавця, викладача вищої школи, здатного здійснювати самостійні наукові дослідження та передавати знання студентам. У процесі вивчення дисципліни передбачено системно-цілісний аналіз феномену української літературної еміграції. Зокрема в полі зору будуть особливості творчого процесу, проблемно-тематичний, жанрово-стильовий діапазон літератури української діаспори.

5. Завдання (навчальні цілі):

Інтегральна компетентність:

ІК. Здатність розв'язувати складні завдання і проблеми в царині порівняльно-історичного та типологічного літературознавства, системного аналізу, рецептивної естетики у процесі професійної діяльності або навчання, що охоплює проведення досліджень та/або здійснення інноваційної діяльності з використанням комплексу міждисциплінарних даних.

Загальні компетентності.

ЗК 1. Здатність до осмислення філософсько-світоглядних засад, сучасних напрямів і закономірностей розвитку української науки в умовах глобалізації.

ЗК 2. Здатність ініціювати, організовувати та проводити комплексні теоретичні та експериментальні дослідження в галузі науково-дослідницької та інноваційної діяльності, які відкривають нові знання.

ЗК 3. Самостійно узгоджувати теоретичні знання та практичні завдання.

ЗК 4. Толерувати відмінності та пошановувати різноманітність думок і наукових позицій.

ЗК 5. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії літератури та закономірностей розвитку художнього перекладу.

ЗК 6. Здатність до наукової комунікації, міжнародного співробітництва, відстоювання власних наукових поглядів українською та іноземними мовами.

ЗК 7. Здатність працювати в міжнародному науковому просторі, розробляти та управляти науковими проектами.

Фахові компетентності

ФК 1. Здійснювати літературознавчий аналіз оригінальних і перекладених художніх текстів;

ФК 2. Демонструвати знання про сучасний стан літературознавства, історії української літератури;

ФК 3. Знати основні праці українських та зарубіжних теоретиків літератури ХХ- ХХІ ст.;

ФК 4. Розуміти підстави сучасних методів літературознавчого аналізу.

ФК 5. Аналізувати художні тексти із застосуванням новітніх наукових методологій.

ФК 6. Знати основи сучасних підходів до літератури в аспекті їхнього практичного застосування.

ФК 7. Здатність формулювати наукову проблему в галузі освіти, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної

6. Очікувані результати навчання з дисципліни:

Результат навчання (1. знати; 2. уміти; 3. комунікація; 4. автономність і відповідальність)		Форми (та / або методи і технології навчання)	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)
Код	Результат навчання		

6.1.1.	знати основні терміни та поняття сучасного літературознавчого дискурсу;	Лекції, семінари, конференції, круглі столи,	Усне опитування під час заняття;
6.1.2.	опанувати теоретичні потрактування основних концептів літературної теорії представниками різних філософських та літературознавчих шкіл останніх десятиліть;	творчі тижні, наукові проекти, конкурси, олімпіади.	Програмований контроль;
6.1.3.	здійснювати аналіз новітніх філософських та літературознавчих праць із застосуванням набутих теоретичних знань;		Письмове завдання; Індивідуальний науковий проект; Груповий науковий проект;
6.1.4.	знати основні теоретичні підходи до концептів історизму, наратології, системного аналізу.		Самостійна робота; Модульна контрольна робота;

діяльності; уміння ставитися критично до власних наукових досягнень і здобутків інших дослідників.													
ПРН 11. Знати та вміти застосовувати на практиці шляхи формування персональної відповідальності й автономності, уміти вирішувати непередбачувані та складні завдання у сферах наукової та освітньої діяльності.												+	+
ПРН 17. Знати та вміти застосовувати на практиці наукометричні бази даних і сучасні технології з метою забезпечення власної наукової, педагогічної та інноваційної діяльності, у підготовці наукових публікацій, звітів, ділової та особистої документації.						+		+					

8. Система оцінювання результатів навчання студентів аспірантури (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів)

8.1. Форми оцінювання студентів аспірантури:

- семестрове оцінювання:

1. Самостійна (письмова) робота: аналітично-літературознавчий есей.
2. Порівняльна характеристика художніх творів.
3. Творчі завдання.
4. Модульна контрольна робота.

- підсумкове оцінювання залік

- умови допуску до семестрового заліку:

1. Відсутність пропусків на практичних заняттях.
2. Виконання самостійних (письмових) робіт (відповідно до планів практичних занять).
3. Написання модульної контрольної роботи.
4. Мінімальний семестровий бал за сумою балів за аудиторну роботу – 20 балів.

8.2 Організація оцінювання:

Організація оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється на засадах модульно-рейтингової системи. Система модульно-рейтингового контролю навчальних досягнень має такі складники:

Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
Передбачений підсумковий контроль – залік	• Аудиторна та самостійна навчальна робота студента	50
		50

	• Модульна контрольна робота (МКР)	

Поточне оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в рейтинговий бал за роботу протягом семестру шляхом помноження на 10¹. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити 50.

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР.

Критерії оцінювання вмінь та знань студентів під час аудиторної роботи

“Відмінно” 5 балів	<ul style="list-style-type: none"> • Прочитання та осмислення художнього та теоретичного матеріалу, винесеного на обговорення; • виконання відповідних усних та письмових завдань; • змістовний, аргументований та цілісний виклад під час відповіді; • активна й присутня участь у роботі впродовж усього семінарського заняття; • засвоєння відповідних літературознавчих термінів та понять та оперування ними під час семінару; • самостійність та творчість мислення; • вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, враховуючи історико-культурний, світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи; визначати жанрову природу та поетикальні особливості поданого художнього тексту.
“Добре” 4 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Прочитання та осмислення художнього та теоретичного матеріалу, винесеного на обговорення; • виконання відповідних усних та письмових завдань; • змістовний, аргументований та цілісний виклад під час відповіді, в якій допускаються певні несуттєві помилки; • активна й присутня участь у роботі впродовж більшої частини семінарського заняття; • засвоєння відповідних літературознавчих термінів та понять та оперування ними під час семінару; • вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, враховуючи історико-культурний, світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи; визначати жанрову природу та поетикальні особливості поданого художнього тексту. Допускаються певні несуттєві помилки.
“Задовільно” 3 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Прочитання обов’язкового художнього та теоретичного матеріалів;

	<ul style="list-style-type: none"> • виконання відповідних письмових завдань; • відповідь репродуктивного характеру; • відсутність цілісної та аргументованої відповіді на запитання; відповідь у формі доповнення.
“Незадовільно” 2 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Незнання обов’язкового художнього та теоретичного матеріалів; • невиконання відповідних письмових завдань; • нездатність дати відповідь репродуктивного характеру на поставленні запитання.
0 балів	Відсутність на семінарі без його подальшого відпрацювання.

Критерії оцінювання самостійної письмової роботи

“Відмінно” 5 балів	<ul style="list-style-type: none"> • Повне розкриття теми, що засвідчує високий рівень осмислення відповідного художнього та теоретичного матеріалів; • самостійність мислення; • логічний, аргументований та грамотний виклад; • належне оформлення роботи; • вчасне подання роботи (пізніше подання роботи допускається у випадку хвороби. Копія довідки здається разом з самостійною роботою).
“Добре” 4 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Розкриття теми, що засвідчує належний рівень осмислення відповідного художнього та теоретичного матеріалів. Допускаються певні неточності; • логічний, аргументований та грамотний виклад. Допускаються певні неточності; • належне оформлення роботи; • вчасне подання роботи (пізніше подання роботи допускається у випадку хвороби. Копія довідки здається разом з самостійною роботою).
“Задовільно” 3 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Часткове розкриття теми; • домінування реферативної інформації та цитат над самостійним аналізом художнього тексту; • нелогічний та неграмотний виклад; • некоректне оформлення; • вчасне подання роботи (пізніше подання роботи допускається у випадку хвороби. Копія довідки здається разом з самостійною роботою).
“Незадовільно” 2 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Нерозкриття теми з урахуванням відповідного художнього та теоретичного матеріалів; • несамостійне виконання роботи (списування у колег, з інтернету, підручників тощо); • невчасне подання роботи без поважної причини, засвідченої офіційною довідкою.
0 балів	Самостійну роботу не подано.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

50-45 балів	<ul style="list-style-type: none"> • Знання художніх текстів, винесених для обов'язкового прочитання; • вичерпна відповідь на історико-теоретичне запитання; • вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, враховуючи історико-культурний та світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи; • визначення жанрової природи та поетикальних особливостей поданого художнього тексту; • оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями; • змістовний, аргументований та грамотний виклад; • самостійність виконання.
44-38 балів	<ul style="list-style-type: none"> • Знання художніх текстів, винесених для обов'язкового прочитання; • ґрунтовна відповідь на історико-теоретичне запитання. Допускаються певні несуттєві помилки; • вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, враховуючи історико-культурний та світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи. Допускаються певні несуттєві помилки; • визначення жанрової природи та поетикальних особливостей поданого художнього тексту. Допускаються певні несуттєві помилки; • оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями; • змістовний, аргументований та грамотний виклад; • самостійність виконання.
37-33 бали	<ul style="list-style-type: none"> • Знання художніх текстів, винесених для обов'язкового прочитання; • часткова відповідь на історико-теоретичне запитання; • поверховий аналіз художнього тексту або його фрагменту з недостатнім висвітленням історико-культурного та світоглядно-естетичного контекстів відповідної епохи; • визначення жанрової природи поданого тексту; • часткове оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями; • самостійність виконання.
32 і нижче балів	<ul style="list-style-type: none"> • Незнання художніх текстів, винесених для обов'язкового прочитання; • відсутність відповіді або неправильна відповідь на історико-теоретичне запитання; • відсутній або неправильний аналіз художнього тексту; • відсутність або неправильне визначення жанрової природи поданого тексту; • несамотійність виконання (списування).
0 балів	Неявка на МКР або відповідь на завдання МКР відсутня

Залік

Відмітка про залік у національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового бала студента таким чином:

90 – 100 балів	–	A
82 – 89 балів	–	B
75 – 81 бал	–	C
66 – 74 бали	–	D
60 – 65 бали	–	E
59 балів і нижче	–	FX.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал **60 і вище**, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – **E** та бал **60**. Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «не зараховано», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «не зараховано» в національній шкалі, оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Критерії оцінювання знань та вмінь студента під час заліку

“Зараховано”	<ul style="list-style-type: none">Знання художніх текстів, винесених для обов’язкового прочитання;повна або часткова відповідь на історико-теоретичне запитання;вміння аналізувати художній текст або його фрагмент, висвітлюючи історико-культурний та світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи. Допускаються певні несуттєві помилки;визначення жанрової природи поданого тексту;часткове оперування відповідними літературознавчими термінами та поняттями;самостійність відповіді.
“Не зараховано”	<ul style="list-style-type: none">Незнання художніх текстів, винесених для обов’язкового прочитання;відсутність відповіді на історико-теоретичне запитання;невміння аналізувати художній текст або його фрагмент, висвітлюючи історико-культурний та світоглядно-естетичний контексти відповідної епохи;невміння визначити жанрову природу поданого тексту;неволодіння відповідними літературознавчими термінами та поняттями;несамостійність відповіді.

8.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно	90 – 100
Добре	75 – 89
Задовільно	60 – 74

Незадовільно	0 – 59
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	0 – 59

9. Програма навчальної дисципліни. Тематичний план занять

№ з\п	№ і назва теми (включно із темами, що винесені на самостійне опрацювання)	Кількість годин			
		Разом	У тому числі		
			Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
1.	Тема 1. Поняття про літературу української еміграції. Її масштаби, географія. Діаспоріана.	20	4		16
2.	Тема 2. Празька школа (література «Вісника»). Передумови. Видання. Ю.Дараган, Є.Маланюк, О.Теліга, Л.Мосендз.	24	6	4	14
3.	Тема 3. Мистецький український рух. Суспільно-політичні передумови. Видання. Ю.Шерех, Ю.Косач, І.Костецький, В.Барка.	20	4	2	14
4.	Тема 4. ОУП «Слово» та нью-йоркська група. Географія. Видання. О.Ізарський, Д.Гуменна.	26	6	4	16
Разом годин за модулем		90	20	10	60
Усього годин		90	20	10	60

10. Рекомендовані джерела

Основна:

1. Григорчук Ю.М. Проза Віри Вовк: виміри сакрального. - Брустурів: Дискурсус, 2016. - 364 с.
2. Грабович Г. У пошуках великої літератури. — К., 1993.
3. Тадей Карабович. Міфопоетика Нью-Йоркської групи: монографія / Тадей Карабович; відп. ред. Р. Радишевський; наук. консультант О. Астаф'єв. — К.: Талком, 2017. — 464 с. (Режим доступу: https://web.archive.org/web/20200721011130/https://shron1.chtyvo.org.ua/Karabovych_Tadei/Mifopoetyka_Niu-Yorkskoi_hrupy.pdf).
4. Мариненко Ю. Місія: проблеми національної ідентичності в українській прозі 40-50-х рр. ХХ ст. Монографія. - Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2004. - 328 с.
5. Міжкультурний діалог. Том 1. Ідентичність. - К.: Дух і літера, 2009. – 464 с.
6. Павличко С. Теорія літератури. – К.: Основи, 2002. – 665 с.
7. Поліщук Я. Література як геокультурний проект: Монографія. – К.: Академвидав, 2008.

8. Скорина Л. Література та літературознавство української діаспори: Курс лекцій. — 2.вид. — Черкаси: Брама-Україна, 2005.
9. Українська діаспора: літературні постаті, твори, біобібліографічні відомості / Упорядк. В. А. Просалової. — Донецьк: Східний видавничий дім, 2012. — 516 с.
10. Шерех Ю. Пороги і запоріжжя: Література. Мистецтво. Ідеології. У 3 т. — Харків: Фоліо, 1998. — Т. 1. — 607 с. Т. 2. — 367 с. Т. 3. — 431 с.

Додаткова:

11. Набитович І. Євген Маланюк і Дарія Віконська. Мистецька трансформація історії княжого роду Федоровичів у поемі “Побачення”// Слово і час. - 2019. - № 6. - С. 46-55.
12. Слабошпицький М, 25 поетів української діаспори. — К.: видавництво «Ярославів Вал», 2006. — 728 с.
13. Луцишина О. Проза, таки проза: роман Василя Махна “Вічний календар” (Режим доступу: <http://litakcent.com/2020/07/06/proza-taki-proza-roman-vasilya-mahna-vichniy-kalendar/>)
14. Григорчук Ю. Інтерпретація біблійного прототексту в романі Леоніда Мосендза “Останній пророк”// Слово і час. - 2021. - № 3. - С. 60-75.
15. Юлія Григорчук. Від Борислава до Ріо-Де-Жанейро // Наш український дім. - 2020. - № 1. - с. 40-58 (http://www.ndu.edu.ua/storage/2017/nash_ukr_dim/nash_ukr_dim_1-20.pdf).
16. Колошук Н. Діалогія Ігоря Качуровського «Шлях невідомого» та «Дім над кручею» в контексті української літератури про Другу світову війну // Наш український дім. Науково-популярний часопис для вчителів України та діаспори. - 2018. - № 2. - С. 22-25 (Режим доступу: http://www.ndu.edu.ua/storage/2017/nash_ukr_dim/nash_ukr_dim_2-18.pdf)
- 17.
18. Одинець С. Українки в міграції: парадокси досвідів // Критика. - 2021. - № 3-4. - С. 16-18
19. Ємець-Доброносова Ю. Юрій Тарнавський. Теплі полярні ночі // Критика 2021. - № 5-6 / Електронний ресурс (Режим доступу: <https://krytyka.com/ua/reviews/tepli-poliarni-nochi>)
20. Павлишин М. Канон та іконостас. К., 1997.
21. Поліщук Я. Пошуки Східної Європи: тіні минулого, міражі майбутнього. — Чернівці: Книги-XXI, 2020. - 192 с.
22. Мариненко Ю. Україністика Юрія Бойка-Блохина: пріоритети рецепції / Юрій Мариненко // Jahrbuch der VII. Internationalen virtuellen Konferenz der Ukrainistik «Dialog der Sprachen - Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht»: Reihe: Internationale virtuelle Konferenz der Ukrainistik. Bd. 2016 / [Herausgegeben von Olena Novikova, Ulrich Schweier, Peter Hilkes]. — München: Open Publishing LMU, 2017. — 878 s. — S. 403-414.
23. Мариненко Ю. Художні пріоритети Юрія Тарнавського (роман «Шляхи») / Юрій Мариненко // Наукові записки. Серія: Філологічні науки. — Випуск 153. — Кропивницький: Видавець Лисенко В.Ф., 2017. — С. 32-37.

Додаткові ресурси (за наявності):

Посилання на електронні ресурси (не тільки відкриті), на яких розміщено додаткову інформацію щодо дисципліни – приклади контрольних та екзаменаційних завдань, тематика рефератів, методичні вказівки з виконання самостійної роботи тощо).

<http://diasporiana.org.ua/>

<http://litopys.org.ua/>

<http://www.ukrcenter.com/>

<http://1576.ua/>

<http://chtyvo.org.ua/>

<http://www.ukrlib.com.ua/>

<http://ukrlife.org/>

<http://www.ukrclassic.com.ua/>

http://ukrbooks.com/ua/21_st/

<http://politiko.ua/blogpost25512>

<http://avtura.com.ua/>

<http://ukrlit.org/>

<http://uaport.net/cat/kultura.-iskusstvo.-literatura/literatura>

<http://bukvoid.com.ua/>

<http://litakcent.com/>

Сайт кафедри теорії та історії світової літератури <http://chairlit.blogspot.com/>